

لکنت زبان يك عارضه است نه بيماري

اغلب خانواده‌ها کودکانی دارند که در صحبت‌های خود دچار مشکل هستند...

اغلب خانواده‌ها کودکانی دارند که در صحبت‌های خود دچار مشکل هستند و گمان می‌کنند لکنت زبان دارند، در حالی که لکنت شکل پیشرفته این مشکل محسوب می‌شود، چراکه به طور کلی در سنین 2 تا 4 سالگی کودکان با لکنت طبیعی و ناروانی طبیعی در گفتار روبه‌رو هستند.

لکنت زبان در قسمت مربوط به ناخودآگاه فرد که هنوز از بیماری خود آگاهی ندارد تحت عنوان ناروانی طبیعی مطرح می‌شود. اغلب کودکان در سنین 2 تا 4 سالگی این مرحله را طی کرده و به دلیل عدم آگاهی کافی خانواده‌ها با بازخوردهای اشتباه مواجه می‌شوند. اتابک و وثوقی، رئیس انجمن گفتاردرمانی ایران در گفتگو با [171#&جام‌جم](#) می‌گوید: چنانچه خانواده برخورد درستی با این موضوع نداشته باشد، ناروانی طبیعی به ناروانی غیرطبیعی تبدیل شده و سپس به لکنت بینابینی یا گاه لکنت اساسی و ماندگار تبدیل می‌شود.

ناروانی طبیعی

در ناروانی طبیعی کودک حداکثر در 10 درصد موارد دچار مشکل است و به آرامی با تنش‌ها و اضطراب‌های هنگام صحبت برخورد کرده و کل کلمه یا قسمتی از عبارت را تکرار می‌کند. وثوقی با بیان این مطلب می‌افزاید: در مجموع در ناروانی طبیعی فرد از این ناروانی آگاهی ندارد. این امر وضعیتی طبیعی است که اغلب کودکان آن را طی می‌کنند.

لکنت

این کارشناس گفتاردرمانی معتقد است لکنت [171#&ناروانی غیرطبیعی](#) است که کودک برای گفتار تلاش و تقلا و همواره مکث می‌کند، البته فرد از ناروانی خود آگاهی دارد که این امر بیشتر از 10 درصد موارد را در کلام فرد شامل می‌شود. متأسفانه در جامعه ما نگرش صحیحی به لکنت زبان وجود ندارد و اغلب به این افراد به عنوان یک بیمار مبتلا به افسردگی یا بیماری‌های روانی مزمن نگریسته می‌شود، این درحالی است که وثوقی اعتقاد دارد لکنت زبان یک عارضه است نه بیماری. در اکثر مواقع این افراد معمولاً از اعتماد به نفس پایینی برخوردارند. این درحالی است که اکنون در کشورهای پیشرفته افراد دارای لکنت زبان، بسیاری از کارهای مهم را برعهده دارند.

برخی داروها لکنت زبان را تشدید می‌کند

وثوقی معتقد است که برای درمان لکنت باید رویکردهای مختلفی را در نظر گرفت، اما متأسفانه در ایران معمولاً درمان‌ها به صورت تک‌بعدی پیش می‌رود. با این وجود باید دانست که برخی داروهای ضدافسردگی و داروهای مثل ریتالین اثر معکوس در افراد مبتلا به لکنت داشته و آن را تشدید می‌کند. همچنین درمان با دیدگاه روان‌شناختی هرچند رویکرد مناسبی است، اما تک‌بعدی است. در مجموع تعامل اجتماعی و ارتباط افراد لکنتی با دیگران باید تقویت شود؛ چرا که این افراد به دلیل وجود مشکلاتی در جامعه، از سوی معلم، دوستان و آشنایان مورد ترحم، تنبیه و تشویق‌های اشتباه قرار گرفته و اعتماد به نفس‌شان از بین می‌رود. به گفته وی، برای خانواده‌هایی که دارای کودکان لکنتی هستند مراجعه به گفتاردرمانگر که تجربه کار در این زمینه را داشته باشد، الزامی است و حتماً این افراد باید از خدمات توانبخشی و روان‌شناختی همزمان برخوردار شوند.

رئیس انجمن گفتاردرمانی ایران می‌گوید: یک درصد کودکان سنین مدرسه دچار ناروانی هستند و براساس آمارهای موجود 2 تا 3 درصد کودکان در سنین 5 تا 6 سال دچار ناروانی غیرطبیعی و حدود 10 درصد به ناروانی طبیعی در مناطق مختلف دچار هستند. همچنین بروز ناروانی در پسران 3 تا 4 برابر نسبت به دختران بیشتر است.

وثوقی می‌افزاید: بین 50 تا 80 درصد افراد مبتلا به لکنت پس از سپری کردن دوره‌های توانبخشی مناسب همراه با روان‌شناسی و گفتاردرمانی بهبود می‌یابند و در صورتی که این بیماران از اضطراب و استرس بیش از حد برخوردار باشند حتماً باید تحت نظر روانپزشک قرار بگیرند تا روانپزشک برای رفع اضطراب وی اقدام کند.

تاخیر در رشد کلامی و تشنج مغزی

براساس تحقیقات، معمولاً تاخیر در رشد کلامی و درکی در سنین کودکی و تشنج مغزی، لکنت به دنبال دارد. افراد مبتلا به لکنت باید تحت بررسی‌های نورولوژیک و آزمایشگاهی قرار گرفته و پس از محرز شدن مشکل نورولوژیک آنها، درمان ابتدا بر پایه نورولوژی و سپس بر اساس علامت درمانی، روان‌شناختی و شناخت درمانی انجام شود.

کمبود مراکز آموزشی برای درمان لکنت زبان

دکتر وثوقی با اشاره به کمبود مراکز آموزشی برای لکنت زبانها در کشور می‌افزاید: در ایران حتی برای داشتن کوچک‌ترین مرکز توانبخشی یا کلینیکی به منظور ارائه خدمات به این بیماران دچار مشکل هستیم. قوانین دانشگاه‌ها با یکدیگر و قوانین نظام پزشکی با وزارت بهداشت در این زمینه‌ها متفاوت است. این در حالی است که در برخی کشورهای پیشرفته با تاسیس مدرسه لکنت، آموزش‌هایی به فرد مبتلا به ناروانی لکنت به صورت مستقیم و غیرمستقیم ارائه می‌شود و حساسیت‌زدایی از آنجا آغاز شده و سپس به محیط گسترش می‌یابد.

توصیه به خانواده‌ها

رئیس انجمن گفتاردرمانی ایران در مجموع به خانواده‌ها توصیه می‌کند قبل از این که برچسب لکنت زبان به کودکان خود بزنند، به گفتاردرمانگر مراجعه کرده و از هر گونه بازخورد نسبت به گفتار ناصحیح، آماده کردن کلمه، مقایسه گفتار کودکان با یکدیگر و ترحم پرهیز کنند.

امیر بامه

جام جم